

מסורת הש"ס

רש"י

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

ר"ן

כז.

עין משפט
נר מצוה

(א) לשל מ' (ב) ו'ילי ככא
וכילי ככר כלספן (א) ו'ילי
מ: ע"ז מ' (ד) ו'ילי
ולרבה (א) גיטיש איש עי:
מטות כ: ע"ז ח' (ב) ו'ילי
ככא (א) מלון ש"ך נ"ב

תורה אור השלם

ו. ולעזר לא תעשה
דבר אין לעזר חטא עשה
כ' באשר יקום איש על
רעהו ורעהו נפש כן
הקדיר הקד

ברבים ככ כז

הגהות הב"ח

(א) ש"י ד"ה מן מלמד
וכי דבכולם קמיירי:
(ב) ד"ה ויפלא וכו' וכו'
נמי דר"ה (א) ד"ה וילי
לרבה דאמר ליה:

מוסף רש"י

בנות שוח. מפרש מ'מ'
ע"ז (ד) מ'תני מותרת
ד"ה פ"ה:

פירוש הרא"ש

בנות שוח. תלמיס טוניס
וכי הייתי אומר תאמיני
שחורות ולבנות אמורות
ובנות שוח שחורות. וקשה

לרבה דאמר ליה ד"ה ויפלא
וכי ד"ה ויפלא וכו' ר"ש
ע"ז: לרבה ר"ש ר"ש
וכתולף דבריו ויפלא וכו' ר"ה לא
ולא הילקי ור"ש ד"ה לא
אכל קופא ד"ה לא דרנגן אפי'
כל עין: ד"ה ויפלא וכו'

ר"ה וילי אחר טולס
כעשת חורה ויפלא רנן
ואמרו טולס כעשת חורה
אכל קופא ד"ה לא דרנגן אפי'
לה דר"ש ע"ז נבל עין:

חייב נדר אונסין הלא
הוא? א"ש הלא בני דבי.
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

בנות שוח. בנות שבע: הייסי אומר אסורים ולבנות אסורים.
דהיינו פלוני ופלוני ובנות שוח מותרות דהיינו נמי מין תלמיס. והיינו
נדר שהותר מקלמנו ומקלמנו אסור דתלמיס אסורות ובנות שוח
מותרות: ורבי עקיבא היא. דקדמתי עד שאל ר' עקיבא ולימד וכו':

והיו בה בנות שוח ואמר אילו הייתי יודע
שבנות שוח בתוכה לא הייתי נודר הכלכלה
אסורה בנות שוח מותרות עד שבא ר'
עקיבא ולימד נדר שהותר מקצתו הותר כולו
מאי לאו דאמר אילו הייתי יודע שבנות שוח
בתוכה הייתי אומר תאנים שחורות ולבנות
אסורות בנות שוח מותרות וכו'. עקיבא
היא ופליגי רבנן לא באומר אילו הייתי
יודע שבנות שוח בתוכה הייתי אומר כל
הכלכלה אסורה ובנות שוח מותרות מאן תנא
להא רתנו רבנן נדר מחמשה בני אדם כאחד
הותר לאחד מהם הותרו כולן חוץ מאחד
מזהו הוא מותר והן אסורין אי לרבה רישא
רבי עקיבא וסיפא דברי הכל אי לרבה סיפא
רבנן ורישא דברי הכל: מרתני' (ב) נדרי
אונסין (ג) הדירו חבירו שיאכל אצלו והלה
הוא או שחלה בנו או שעכבו נדר הרי אלו
נדרי אונסין: ג' (ד) ההוא גברא דאתפיס
זכוותא בני דינא ואמר אי לא אתינא עד
ולא אתא אמר רב הונא במיל זכוותיה
אמר ליה (ה) רבא: אונסין הוא (ו) ואונסין דרמנא
יפטריה דכתיב: ולנערה לא תעשה דבר
וכי תימא קטלא שאני והתנן נדרי אונסין
הדירו חבירו שיאכל אצלו והלה הוא או
שחלה בנו או שעכבו נדר הרי אלו נדרי
אונסין (ז) ולרבה מאי שנא מהא רתנן (ח) ה"ו
חדש ומת בתוך י"ב חדש הרי זה גט אמאי
והא מינא איתניס אמרי דלמא שאני התם
דאי

בהלכותיו הוא סוכר דלפי' כה"ג לא אמר נדר שהותר מקלמנו הותר
כולו אלא כמשה אכל כמעמיד לל. וכדנדרו ג"ל להכריע דלמ איתא
דמתי' דפומחין כולן דיימיס טוניס מותרים ע"י אלאה אפי' מעמיד
הרי הוא כמשה א"כ כי אמר רבא דהכל מודים דמשה כולן מותרים
אפלוגמא דנ"ש וכו' בלמוד קאי ולא
אפלוגמא דרבי עקיבא ורבנן דהא
אמרינן דממתין דפומחין אפילו
מעמיד כמשה הוא ופליגי רבנן ולי
הכי מאי קמקשי ליה רבינא לרבה
ממתין דכלכלה דרבי עקיבא היא
ופליגי רבנן לימא ליה אין ה"ג דהא
לדידיה ודאי רבנן דפומחין לית להו
אפילו כמשה נדר שהותר מקלמנו
הותר כולו דאי אית להו כמשה לגבי
מתני' דפומחין הוה להו למשי אפי'
כמעמיד דהא אמר דמעמיד דפומחין
כמשה כמתין דמתניס אלא ודאי
רבא אפלוגמא דנ"ש וכו' בלמודא
קאי ולא אפלוגמא דפומחין דרבי
עקיבא אפילו כמשה פליג ולי הכי
מאי קא מקשה לרבה ר' עקיבא היא
ופליגי רבנן לימא ליה אין ה"ג אלא
ודאי מתני' דפומחין כמתני' דמתני'
למר כדלית ליה ולמר כדלית ליה
ומש"ה כי קאמר רבא דמשה הכל
מודים דכולן מותרין אפלוגמא דרבנן
ורבי עקיבא נמי קאי ומשום הכי פריך
ליה רבינא שפיר כ"ל: וכתב עוד
הרמב"ן ו"ל דלפי' כמשה דוקא נדר
שהותר ע"י פחה שדומה קלת לנדרי
טעות וכיון שיש טעות נדר בטל כולו
אכל המירובה מפרטה אין כל הנדר
ימתר אלא מה שהוא מתחרט בו בלבד.
אכל במקופות כמדו דלפילו ימתר
במרתה כיון דחסס עוקר הנדר
מעיקרו מכיון שהותר מקלמנו הותר
כולו ודאמר הותר מקלמנו הותר כולו
דוקא כשכללס כולס כגון דלמר כולס
או לזה ולזה ב"ו'י' אכל אס אמר
לזה לזה הותר אחר מהן הוא הותר
וכולן אסורים דכמ"ד קונס לכל אחד

ואחד דמי וכדמוכח בפרק האיס
שבעת הפקדון (שעושה לה). גבי שבעה לא ק"ל לא ק"י. ודוקא בהמתת חסס
הוא דלמר נדר שהותר מקלמנו הותר כולו לפי שחסס עוקר הנדר מעיקרו
אכל בהיתר חסס או נידוי אס החרי' או נידוי' אי בני אדם והותר אחד מהן
הוא חסס וכולן אסורים. וכן דרין בהפרדת בעל דק"ל צעל מיגו גי'י:
ברתני' נדרי אונסין הדירו חבירו שיאכל אצלו וכו' או שחלה בנו. כלומר
דלע"ג דלאו אונס גמור הוא: הרי אלו נדרי אונסין. לפי שלא עלה על דעתו לכסור כלל
כלל אונסין כלל ולא יבא כלל על שאלתם קלת כגון שחלה בנו או שעכבו נדר הרי אלו
נדרי אונסין. וכתב עוד הרמב"ן ו"ל דלפי' כמשה דוקא נדר שהותר ע"י פחה שדומה קלת לנדרי
טעות וכיון שיש טעות נדר בטל כולו אכל המירובה מפרטה אין כל הנדר ימתר
אלא מה שהוא מתחרט בו בלבד. אכל במקופות כמדו דלפילו ימתר במרתה
כיון דחסס עוקר הנדר מעיקרו מכיון שהותר מקלמנו הותר כולו ודוקא
כשכללס כולס כגון דלמר כולס או לזה ולזה ב"ו'י' אכל אס אמר לזה לזה הותר
אחר מהן הוא הותר וכולן אסורים דכמ"ד קונס לכל אחד

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

וכי יפלא וכו' ר"ש
דמעיקרא לא היה דעתו
שחול הנדר אם יבטל
אונס דנדרים טולס
הא דמוכחי ודיעתי לכל
היין נדרים: ג' דאחשי'
וזכור כ"ו. מפר מ'ו

תוספות

לא באומר אילו הייתי
יודע שבנות שוח
בתוכה הייתי אומר כל
הכלכלה אסורה היא
וזאת מ"ש גבי נ"ל דסד'
דקשה שאמר הייתי אומר
כל הכלכלה וכו' כלכלה הוה
דמשמע דלמר שחורות
וכל מה דמיה ליה ולזה
ו"ל דגבי נ"ל משמע נ"ל
קמחא ולכן משמע כל
הכלכלה אכל בני כלכלה
לא חזר כל הכלכלה וכו'
כלכלה נ"ל כל הוה לא נדר
מן הכלכלה עמוה שאית
לדאיה לאיתל אלא ממה
שנחזר נדר ולכן סד'
דלמר הייתי אומר שחורות
וכי ואת דבתי
בנתיבתי לא הייתי נדר
אלא דמשאר כלכלה אסורה
ניחא דמשאר משמתי קמחא
שחורות תלמיס שחורות
ולגמתי וכו': אי ארבה
רישא כ"ר עקיבא וכו':
דנדר אי מתחשבה משמע
שחובה מניה וכו' ע"ז
תחשבה ויחיי דלמר פלוני
ופלוני ואחרתי קאי שקאמי
כסוף היימי אומר פלוני
ופלוני ויפלא דקמי שוח
מאלד מהס היימי שחורות
כלשון זה שאמר כסוף
היימי אומר כולס כסוף
מאזי ולכן קאמר דלרבה
היא רישא כ"ר עקיבא דוקא
אשר בפלוני ופלוני ויפלא
דלמר כולס כסוף חוץ מלמי
מיתוקמא ופלוני דבתי
הכל דלרבה רישא דבתי
הכל דקמתי יחיי ל"ל
דהכל מודים בפלוני ופלוני
ויפלא רבנן דוקא דלרבי
ככולס ורבי עקיבא שרי
והלכן לדידיה רבנן קמי
ל: ויבדויה בבי רבא
שטרות וכו': וי"ז אין
דחבטא שחורות. וי"ז לא
הולך להטות עניו דלרב
פסוט הוא: ובי רישא
קמלא שאני אכל היא
לשון היו פסוט ממה שלא
הטתה להיחל אונס מן
הכלל הא חנן אלו חן נדרי
אונסין ואלא לתמין יאבט
לאומייה הכא נמי לא שנת
וא"ת כחיה אונס מיי'
הא כחיה דשכי ארבע
ליה לאומייה אי ימי אונס
דשכי ואלא שכיח הא נמי
ארבע לאומייה ואלא אונס
דמחובת כמחובות גבי חן

במשפט
נר מצוה

במשפט
נר מצוה

במשפט
נר מצוה

במשפט
נר מצוה

במשפט
נר מצוה

במשפט
נר מצוה

במשפט
נר מצוה

